

تولید محصولات پتروشیمی و رسیدن به تولیدات بیش از ۱۳۰ میلیون تنی در این حوزه طبق برنامه هفتم توسعه مستلزم رفع چالش‌های این صنعت است، خصوصاً آن که این صنعت به‌عنوان یکی از زودبازده‌ترین صنایع جهان می‌تواند ارزآوری قابل توجهی را برای کشورمان به ارمغان آورد. از مشکلاتی همچون تأمین خوراک، موانع پیش روی صادرات محصولات پتروشیمی، خام‌فروشی مواد اولیه صنعت، مقرون به صرفه نبودن تولید برخی از این محصولات و پایین آمدن انگیزه سرمایه‌گذاری به‌عنوان بخش کوچکی از مشکلات کم و بیش فراوان فرآوری این صنعت در سال‌های اخیر یاد شده است. از جمله مولفه‌های اساسی که می‌تواند فاصله میان عملکرد تولید با ظرفیت نصب شده صنعت پتروشیمی برای تولید را تا حد زیادی کاهش دهد، مؤلفه تأمین پایدار خوراک پتروشیمی در واحدها و مجتمع‌های تولیدی است. از سوی دیگر ضعف در سرمایه‌گذاری طی سال‌های اخیر سبب شده صنعت پتروشیمی از برنامه‌های توسعه‌ای قدری عقب بیفتد به طوری که به‌عنوان نمونه قرار بود تا پایان سال ۱۴۰۰ شاهد آن باشیم که میزان ظرفیت نصب شده صنعت پتروشیمی به بیش از ۱۰۰ میلیون تن برسد که این امر در سال مذکور محقق نشد و ۳ سال بعد از آن یعنی در سال جاری (۱۴۰۳) این هدف محقق شده است.

چالش‌های افزایش تولید و صادرات محصولات پتروشیمی

این در حالی است که در حال حاضر بیشتر محصولات صنعت پتروشیمی بر پایه محصولات خام و نیمه خام استوار بوده که این امر در زمان صادرات مشکلات زیادی را برای کشورمان به همراه می‌آورد به طوری که نمود این امر را می‌توان در صادرات متانول طی سال‌های اخیر دید که سبب شد بسیاری از واحدهای متانولی با زیان گسترده‌ای روبه‌رو شوند.

به طوری که تولیدکنندگان متانول این محصول را با هزینه‌ای بسیار فراوان به دست خریداران می‌رسانند در حالی که اگر بر روی زنجیره ارزش این محصول سرمایه‌گذاری شود طبیعتاً خریداران خود به کشورمان آمده و برای تهیه محصولات با ارزش افزوده بیشتر رقابت خواهند کرد.

در واقع عمده صنعت پتروشیمی در طرح‌های بالادستی تعریف شده و در واقع همانگونه که در

می‌گردد، در واحدهای پتروشیمی استفاده کرد. همچنین طی سال‌های اخیر شاهد آن بودیم خام‌فروشی در صنعت پتروشیمی سبب شده که بخش مهمی از محصولات این صنعت کشور به ارزش واقعی خود در بارهای داخلی و حتی جهانی عرضه و صادر نشوند.

در این خصوص رهبر معظم انقلاب در دیدار با مسؤولان و کارگزاران نظام همه مسائل کشور را قطعاً قابل حل خواندند و فرمودند: متأسفانه مواد خام در کشور با قیمت ارزان صادر و محصول نهایی با قیمت گران وارد می‌شود در حالی که با تولید دانش بنیان باید این روند اصلاح و محصول نهایی تولید و صادر شود.

براین اساس، یکی از راه‌های جلوگیری از خام‌فروشی در صنعت نفت تمرکز بر تکمیل زنجیره ارزش در صنعت پتروشیمی است.

تأمین خوراک پتروشیمی‌ها یکی دیگر از این چالش‌هاست که در فصول سرد بیشتر خود را نشان می‌دهد به طوری که شاهد آن هستیم که با شعله‌ور شدن تقاضا مصرف گاز در بخش خانگی از آبان ماه به بعد و در اولویت قرار گرفتن این مسئله توسط دولت چهاردهم طبیعتاً گاز صنایع کاهش پیدا کرده و به مصرف خانگی در شهرها و روستاها در زمستان تزریق می‌شود که این امر طبیعتاً بر تأمین خوراک صنعت پتروشیمی تأثیرگذار بوده است.

در این زمینه لازم به ذکر است که وقتی با ناترازی گازی دست و پنجه نرم کرده و کمبود خوراک گاز در واحدهای پتروشیمی خصوصاً در فصل سرد حس می‌شود باید به سمت متنوع‌سازی مصرف سوخت حرکت کرده و از خوراک مایع مانند بنزن، تولوئن، نفتا، پروپان و بوتان که به شکل خام به دیگر کشورها صادر می‌شود و به صورت محصول نهایی به کشور باز